



ПРЕС КЛИПИНГ

30. април 2014.



НАСЛОВИ

Синдикати позивају на Првوماјски скуп;(стр.2)

Синдикати 1.маја као да смо Данска;(стр.3)

"На ове плате се не стеже каиш";(стр.3)

Крстић и Удовички: Смањење пензија вероватно до краја године;(стр.5)

Откази у АМСС;(стр.7)

УПС: Комплетна измена закона о раду да би био по мери ЕУ;(стр.9)

Омбудсман: Реформе не смеју бити на штету сиромашних;(стр.12)

Запослени ПИО фонда штрајују испред Владе Србије;(стр.13)

Синдикати 1. мај обележавају окупљањем у Београду;(стр.14)

Газду не чекају скрштених руку;(стр.14)

Милић: Не сме бити увођења реда преко радничких леђа;(стр.16)

Мерама штедње крше се основна људска права;(стр.17)

За заједничку социјалну Европу;(стр.19)

Једина шанса за одрживи опоравак привреде;(стр.20)

Синдикати и послодавци приближили ставове;(стр.21)

Сиротиња ће „боловати“ због економских реформи;(стр.23)

Ширењем страха против „Новог пута“;(стр.25)

Огледало синдикалне (не)организованости;(стр.27)

Пензионерска имовина под „старатељством“;(стр.29)

Наши радници још увек сањају „љубиће“;(стр.31)

Слободни уметници губе основна права;(стр.32)

Због сиве зоне буџет губи 700 милиона динара;(стр.34)

Синдикати позивају на Првوماјски скуп

БЕОГРАД, СУБОТИЦА

Савез самосталних синдиката Србије и Уједињени грански синдикати Независност делиће данас на четири локације у Београду пропагандни материјал како би позвали Београђане на скуп, којим ће обележиће Међународни празник рада, 1. мај.

Ти синдикати ће код Теразијске чесме, у Кнез Михаиловој код Филозофског факултета, на Славији и на Ушћу делити позиве за Првوماјски скуп, а штандови са пропагандним материјалом ће бити постављени и у Новом Саду, Нишу и Крагујевцу.

Како су синдикати најавили, Првوماјски скуп у Београду почиње у четвртак, у 12,00 сати на Тргу "Николе Пашића", а након уводних говора окупљени ће се прошетати улицама у центру града, како би указали на сиромаштво, социјалну неправду, угрожена права радника, незапосленост...

Манифестација поводом Међународног празника рада, 1. маја, биће завршена на Тргу Славија, полагањем венаца испред споменика Димитрију Туцовићу, оснивачу организованог радничког покрета у Србији и великом борцу за радничка права.

Без протеста Синдиката у Суботици

Савез самосталних синдиката (ССС) у Суботици неће организовати уличне протесте већ ће 50 чланова тог синдиката прикључити централном протесту 1. маја у Београду, изјавио је председник ССС у Суботици Милан Поповић.

Он је додао да синдикалци, са друге стране, неће организовати ни прославу на Палићу, као што је то било 2006. и 2007. године јер, како је оценио, "радници нема шта да славе".

"Ни неких великих протеста није било у Србији. Зато што наши људи стално чекају да неко други реши проблем. На западу та свест је мало другачија када је у питању радничка класа. Они знају да ако свако уради по мало, када се то све сабере то ће бити огромно за радничку класу" – рекао је Поповић новинарима.

Он сматра да до промена мора доћи, али ненасилним путем, већ исказивањем незадовољства, и позвао све незадовољне да се придруже протесту синдиката заказаним за 1. мај.

“Ако је огромна већина радничке класе незадовољна и лоше живи, добро би било да за 1. мај изађу у Београду да се покаже колико је незадовољство. Ако би гледали како се живи, онда би требало да то буде бар милион људи. Међутим, по некој мојој процени, мислим да ће ту доћи стандардно неких 10.000 људи, јер и поред немаштине наши људи нађу неко решење да са друговима, породицом и пријатељима пођу на излет. Та свест за први мај још увек функционише” – рекао је лидер суботичког синдиката.



http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2014&mm=04&dd=29&nav_id=841968

Синдикати 1.маја као да смо Данска

ИЗВОР: БЕТА

Београд -- Савез самосталних синдиката Србије и УГС "Независност" обележиће Први мај - Међународни празник рада симболичним окупљањем чланова и грађана у Београду.

Скуп ће почети у четвртак, 1. маја у 12 сати на Тргу Николе Пашића, а планирана је шетња центром града, како би синдикати указали на сиромаштво, социјалну неправду, угрожена права радника, незапосленост, сапштили су организатори првомајске шетње.

Манифестација ће бити завршена на Тргу Славија, полагањем венаца испред споменика Димитрију Туцовићу, оснивачу организованог радничког покрета у Србији и великом борцу за радничка права.

Међународни празник рада обележава се у свету у знак сећања на дан када је 1886. године око 40.000 чикашких радника ступило у штрајк и обуставило рад, тражећи боље услове живота.

Први мај је у Србији први пут обележен 1893. године протестним скуповима у Београду.

http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2014&mm=04&dd=29&nav_id=842051

"На ове плате се не стеже каиш"

ИЗВОР: ТАЊУТ

Јагодина -- Реформе су за синдикат неприхватљиве ако се односе само на отпуштање радника, каже председник Већа самосталног синдиката за Поморавски округ Мирослав Гајић.

Гајић је навео да је у том округу од 2002. године угашено 30 предузећа а 13.000 људи остало без посла.

"Нама су реформе од 2002. године стално доносиле отпуштање радника, ако се то и сада настави, нема нам помоћи", рекао је Гајић.

Према његовом мишљењу, држава је крива што пола радника ради на црно, то није смела да дозволи, јер је то на њену штету, а синдикат штрајком не може да натера предузећа да плате доприносе и порезе држави да би она функционисала. "Нова радна места не отварају закони, већ привредни амбијент. Имамо ресурсе и можемо да запослимо људе, требају нам програми, не политички, већ стварни у привреди, индустрији, пољопривреди...", закључио је Гај

Констатујући да радничка класа живи лоше, и да врло тешко остварује своја права, он је подсетио на то да су "последњих година радници губили животе, секли прсте, да би скренули пажњу на тежак социјални положај".

"За ових 10-15 година транзиције све нам се лоше дешавало, преко 300 предузећа је угашено, хиљаде људи остало без посла, фирме продаване за динар да би биле угашене, радило се по систему што горе то боље, а све на штету радника", казао је Гајић, оцењујући да влада мора да створи такав привредни амбијент да "реформа буде у служби запошљавања и да држава заштити своје фирме".

Он сматра да би плате у приватним фирмама морале да буду много веће за резултате које радници тамо остварују, али, како је приметио, сви приватници су задржали минималну цену рада која није мењана две године, и запитао ко хоће да оде из јавних фирми, где су плате у просеку око 330 евра, на минималну цену.

"Врло је тешко гладном човеку рећи да гладује још више, на ове плате и стандард се не стеже каиш", рекао је Гајић.

Свака земља у ЕУ се труди да заштити своја извозна предузећа а, како је додао, "нама је увознички лоби направио пометњу, увози се све и свашта, тако да су углавном та предузећа на коленима. Према његовим речима, чак је ЕПС куповао каблове лошег квалитета од увозника, а не од Фабрике каблова у Јагодини.

У Јагодини је затворена Млекара, Минел, Ресава, Морава, Палас, у Свилајнцу ЦОМПо, у Ђуприји Фабрика шећера, Машинска индустрија...

Фабрика каблова је запошљавала 10.000 радника а сада 2.000, Фабрика цемента Поповац је раније имала 2.000 а сада 400 запослених, Српска фабрика стакла Параћин преко 2.000 сада око 600... .

"Не може реформа да буде да се губе радна места. Реформиши, али запошљавај људе", рекао је Гајић и оценио да је пред новом Владом озбиљан задатак када је реч о покретању привреде и запошљавању.



<http://novosti.rs/vesti/naslovna/drustvo/aktuelno.290.html:489566-Krstic-i-Udovicki-Smanjenje-penzija-verovatno-do-kraja-godine>

Крстић и Удовички: Смањење пензија вероватно до краја године

Тањуг

Министри финансија и државне управе и локалне самоуправе, Лазар Крстић и Кори Удовички, најавили су вечерас увођење платних разреда до јесени у државној управи

Министри финансија и државне управе и локалне самоуправе, Лазар Крстић и Кори Удовички, најавили су вечерас увођење платних разреда до јесени у државној управи, решење проблема предузећа у реструктурирању на три начина, али и да ће питање висине пензија можда морати да буде отворено крајем године.

Они су гостујући на РТС-у, оставили могућност да ће се крајем године размишљати о смањењу пензија уколико се најављеним економским мерама неостваре довољне уштеде.

Крстић је рекао да се од самог старта залагао за фискалну консолидацију у пуној мери.

"Сви смо се сложили да учинимо све што је могуће, да видимо колико можемо да смањимо губитке у јавним предузећима и уштедимо у државној управи како бисмо

што је могуће више смањили негативан ефекат по грађане. Да ли ја верујем да ћемо успети у пуној мери? Не верујем", рекао је Крстић.

Он је оценио да ћемо "морати да се обратимо и пензијама крајем године", додајући да би њихово смањење могло да уследи када се "буде улазило у следећу буџетску процедуру".

Говорећи о пензијама, Удовички је навела да ће влада моћи и успети да најављеним мерама довољно убрза привредни раст, па да пензије не морају да сесмањују.

"Али ако ме питате за поштено стручно мишљење, сумњам. Али сам сигурна да је ово што сада радимо довољно, да ће значити привреди Србије", рекла је Удовички.

Она је најавила увођење платних разреда до јесени, наводећи да се тај посао већ ради и да је основна идеја да се исти рад у државној управи плаћа исто.

"Сада имате неверованту појаву да у једној агенцији, рецимо као возач, можете да зарађујете три или четири пута више него као возач у министарству", навела је Удовички, додајући да је слична ситуација између различитих министарстава или општина.

Према њеним речима, постоји шума различитих накнада, а раније је преузет системиз времена самоуправљања који је служио идеолошкој сврси и већ "20 година сањим се играмо да би сакрили ко колико зарађује".

"Реците ми којом државом може да се управља ако не можете да упоредите. Првоћемо морати да поједноставимо ту шуму...", рекла је Удовички.

Крстић је у том контексту навео да не може Фонд ПИО сам себи да подигне плате или коефицијенте без усаглашавања са остатком јавног сектора, те да је основна порука платних разреда да се уведе правичност у систем.

Говорећи о предузећима у реструктурирању, Крстић је рекао да ће проблеми тих фирми бити решавани помоћу три модела.

У првој групи је, навео је он, 30-ак предузећа за које постоји будућности и закоја држава треба да одигра највећу улогу.

У другој групи су, према његовим речима, предузећа којима се мора нађистратешки партнер, док ће преко трећег модела бити решавана судбина предузећа која не постоји будућност и где ће држава са синдикатима тражити адекватнесоцијалне програме.

Као најхитнији проблем који треба решити, Удовички је навела да се привреди омогући да ради и да расте.

"Проблем је што привреда не производи довољно пореских средстава. Смањивати порезе не можемо, јер бисмо тако само продубили дефицит", рекла је она.

Као први приоритет, Крстић је навео фискалну консолидацију која се не сме свестисамо на уштеде као такве, већ и на увођење такве дисциплине где ће се знати где одлази сваки динар.

Он је поновио да ће ребалансом бити остварена уштеда од 400 милиона евра и да постоји "оквирна слика за ребаланс".

Министар финансија је навео да ове и следеће године мора да се уштеди једна милијарда евра, док се у наредне четири године морају остварити уштеде од 1,5 милијарди евра.

Вербабић: Просвета мора да се суочи са смањењем плата

Министар просвете и науке Срђан Вербић је рекао да нико од нас не зна какви ћенам образовни профили бити потребни за 10 година, због чега људима треба омогућити да уче у ходу и да се прилагођавају новонасталој ситуацији.

"Сигурно да ни Немачка нема план какви ће јој кадрови бити потребни за 20 година. За 2030. годину нико од нас не зна шта ће бити актуелно", рекао је Вербић и додао да је потребна промена свести.

Говорећи о могућим штрајковима у образовању због најављеног смањења плата у јавном сектору од 10 одсто, Вербић је рекао:

"Ако се у целој јавној управи смањује плата за 10 одсто, то је оно што се односина све нас грађане и са тим морамо да се суочимо, да прођемо кроз период кадаће наредних месеци или година бити тешко, да после буде лакше".

Говорећи о малој матури, министар просвете је рекао да она не мора да буде самоселекциони механизам за упис у средње школе, већ и богат извор података штатреба унапредити у образовном систему.

Вербић тврди да мала матура треба да се реализује у другачијим околностима и даје најбитније за ову годину да видимо шта можемо да извучемо из ње не би лиследеће године правили нешто корисније, мењали планове и програме, а једног данаи направили нешто што личи на ПИСА тест.

<http://novosti.rs/vesti/naslovna/drustvo/aktuelno.290.html:489540-Otkazi-u-AMSS>

Откази у АМСС

П. Ж. - Д. И. К.

Сукоби дела запослених и актуелног руководства у Ауто-мото савезу Србије преливају се и на остала зависна предузећа. Збрка због покушаја завађених страна да у АПР упишу свој менаџмент

СУКОБИ у Ауто-мото савезу Србије се не смирују. Запослени АМСС протестују у жељи да смене генералног секретара Александра Никачевића, због, како тврде, недомаћинског пословања и вишегодишњих малверзација, али им то и даље не полази за руком.

Почели су и први откази. Генерални секретар АМСС Александар Никачевић у уторак је потврдио да је Зорица Билибајкић, портпарол АМСС, добила отказ.

- Добила је отказ и против ње биће поднета кривична пријава за нанету штету и фалсификате, тако да није уопште овлашћена да даје било какве информације о АМСС - нагласио је Никачевић, реагујући на њене наводе да је рад АМСС угрожен, јер су га преузели нестручни људи који не знају да пруже адекватну помоћ возачима.

На питање да ли зна за отказ, Билибајкићева је рекла да је она о томе сазнала из медија, али да није добила никакво решење.

До револта и уличних протеста радника дошло је после одбијања Никачевића да призна одлуке две скупштине АМСС, одржане 9. и 24. априла, на којима је за генералног секретара изабран Станко Тривић, а за председника скупштине Зорица Билибајкић. У сукоб је, силом прилика, „увучена“ и Агенција за привредне регистре, од које завађене стране захтевају да баш њиховог кандидата региструје као генералног секретара. Једни, по основу одлуке Скупштине АМСС, а други по основу тврдње да су скупштине сазване - нелегално.

Ситуација се додатно „закувала“ када је АПР истог дана регистровао Тривића за генсека АМСС, а одмах потом Никачевића. У овом случају објашњење је било једноставно - АПР је поступио по закону и морао позитивно да реши, то јест да усвоји обе регистрационе пријаве и то редом како су поднете, без провере испуњености. Разлог је што је Прво основно јавно тужилаштво у Београду 16. априла тржило да им АПР достави све списе у вези са АМСС, а документација је АПР враћена тек седам дана касније. А, по закону, ако се о пријави не одлучи у року од пет дана, сматраће се да је - усвојена.

„Рат“ је, како „Новости“ сазнају, почео да се прелива и на повезана предузећа чији је оснивач АМСС. Ово удружење у власништву има још 25 фирми (две више него у 2012), а протеклих дана

Агенција за привредне регистре затрпана је захтевима и за „озваничавањем“ промене управљачког кадра у појединима од њих.

МИЛИОНСКИ ПРИЛИВ- ПРОЦЕЊУЈЕ се да је годишњи прилив средстава око 60 милиона евра, али је могуће да је укупан збир свих пословница, предузећа, зависних фирми, вишеструко већи - каже извор „Новости“ у АМСС, који каже и да су државни органи, у више наврата, „чешљали“ пословање система али да се не зна да ли су нашли неке неправилности или не. По званичним завршним рачунима, збирни биланс Ауто-мото савеза Србије и 23 зависна предузећа за 2012. годину показују приход од продаје у висини од 1,43 милијарде динара, што је око 12 милиона евра.

- Суд је права адреса за решавање проблема сукобљених страна у АМСС, а не АПР - каже за „Новости“ Нивес Чулић, регистратор Регистра удружења у АПР. - Законом је стриктно прописано шта је посао Агенције: ми оцењујемо формалну исправност докумената који нам се поднесу на регистрацију. А, ако је спорно питање сазивање скупштине АМСС, тај проблем мора да се реши на суду, а не у АПР. Наравно да је лакше папирима затрпати АПР, него правду потражити кроз судски поступак који може да потраје. Али, решење проблема на шалтерима АПР у овом случају не може да се добије.

Како је „Новостима“ потврђено у Агенцији за привредне регистре, у претходна два месеца у Регистру удружења при АПР, водило се чак 17 поступака у вези са АМСС, као удружењем. Уз то, протеклих недеља АПР се, у двадесетак поступака бавио и предузећима чији је власник управо АМСС. Неке регистрације су усвојене, а у појединим случајевима, попут захтеване регистрације промене управљачког кадра у „АМС осигурању“ су одбијене, због недостајуће документације. У овом случају, конкретно, недостајала је сагласност Народне банке Србије да би се регистровала промена упарављачког кадра у овој осигуравајућој кући.

Боље упућени у разлоге сукоба тврде да је суштина у огромним средствима којима АМСС располаже.

АМСС је учлањивањем бројних, некада самосталних предузећа из целе Србије, енормно увећао своју имовину.

У ово удружење приходи се сливају са више страна, почевши од чланарина (око 80.000 чланова), преко издавања међународних возачких дозвола, зелених картона и слично.

АМСС за рачун „Путева Србије“ врши и електронску наплату путарине кроз Србију, има и сопствену осигуравајућу кућу „АМСС осигурање“, остварује приходе и из издавачке делатности, али има и одличну сарадњу са Међународном аутомобилистичком федерацијом (ФИА) која често, значајним износима подржава пројекте АМСС везане за безбедност.



<http://www.blic.rs/Vesti/Ekonomija/461665/UPS-Kompletna-izmena-zakona-o-radu-da-bi-bio-po-meri-EU>

УПС: Комплетна измена закона о раду да би био по мери ЕУ

Тањуг

Унији послодаваца Србије (УПС) направила је списак од 22 ставке које је неопходно променити у новом Закону о раду (ЗОР), оценивши да ће, уколико се остане само на изменама о којима се сада преговара са синдикатима, закон и даље бити далеко од европског.

Драгољуб Рајић: Директор Уније послодаваца Србије

- Уколико се у новом закону промене само неке од ставки о којима се већ три и по месеца преговара са синдикатима, а не уради се комплетнија измена, наш закон ће и даље бити далеко од европског модела - речено је Тањугу у УПС-у.

Измене у закону, који би у наредних месец дана требало да буде усвојен, које траже послодавци, захтевају и домаћи и страни инвеститори, кажу у УПС-у.

Прво, послодавци траже да се рад на одређено време повећа с једне на три године, јер се, како кажу, тек након три до четири године види да ли ће нова фирма опстати.

Када је реч о годишњем одмору и боловању, послодавци траже да се у нови закон уврсти да ће запослени у том периоду имати право само на основну плату, а не као до сада, износ у висини три просечне последње плате. У тај износ улазе, како напомињу, сви додаци попут рада у сменама, прековременог и минулог рада, топлог оброка, регреса... што вештачки увећава зараду 50 и више одсто.

- Ово је потребно зато што је досадашњим законским решењем запослени који је на боловању или годишњем одмору боље плаћен него његове колеге које сваки дан долазе на посао - пише у образложењу УПС-а.

Један од предлога је и увођење могућности да послодавац одреди колективни годишњи одмор за све запослене у предузећу.

У документу се наводи и да послодавци траже укидање додатка од 26 одсто за рад у сменама за 40-часовно радно време у току радне недеље, "јер је то као и сваки други рад".

УПС сматра да треба укинути обавезу послодавца да плаћа трошкове превоза запосленог до радног места у висини месечне карте у градском превозу и допустити да послодавац општим актом уреди надокнаду или организовање превоза.

И минули рад је, како кажу, потребно укинути, јер послодавац за сваку годину стажа додаје 0,4 одсто на основну зараду. У ЕУ, тврде послодавци, послодавац не исплаћује минули рад, и то је постојало искључиво у комунистичкој СФРЈ када је држава била једини послодавац.

Даље, висина топлог оброка и регреса требало би, наводи се, да се одређују колективним уговором. У ЕУ је, кажу у УПС, исхрана у току рада урачуната у плату и не исплаћује се засебно.

Минимална зарада треба да се утврђује једном годишње, најкасније до 1. октобра текуће за наредну годину, уместо два пута као што је рађено до сада.

У документу пише да би у закон о раду требало унети да послодавац без одобрења синдиката може у случају ванредних поруцбина да изврши прерасподелу радног времена два дана унапред.

Када је реч о отпремнинама за технолошке вишкове, према УПС-у, потребно је укинути исплате за све године стажа и у увести да се исплаћује само за године стажа код последњег послодавца. УПС тврди да овакав пропис спречава запошљавање особа које имају 20, 25, 30 и више година радног стажа, а којих је више од 170.000 незапослених. Послодавци, како тврде, избегавају да их запосле, јер би у случају отказа морали да им исплате отпремине у вредности од 2.000 до више од 10.000 евра.

- Потребно је поједноставити процедуре давања отказа у случају када постоји повреда радне обавезе и јасни докази да запослени лоше ради, наноси штету послодавцу или се недолично понаша на радном месту - наводи се у документу УПС-а.

Када је реч о отпремнинама за одлазак у пензију треба унети у закон да је послодавац тада дужан да исплати отпремнину у висини једне плате, без пореза и доприноса, стоји у том документу. Послодавци наводе да отпремнина може бити и већа ако послодавац и репрезентативни синдикат тако договоре колективним уговором.

У документу УПС се наводи да би у закон требало уврстити да само репрезентативни синдикати

имају право да од послодавца траже просторије за рад, службено возило и да одсуствују с посла због синдикалних активности, а репрезентативним би требало да се сматра онај синдикат у који је учлањено најмање 30 одсто запослених у предузећу.

Послодавци сматрају да је потребно укинути обавезу да обрачунавају и одбијају од зараде запослених синдикалну чланарину, али и могућност да министар рада даје проширено дејство гранских и општег колективног уговора, јер се тако на нивоу целе привреде намећу обавезе које она није у стању да испуни.

Предлог је и да се у новом закону укине обавеза систематизације радних места за свако предузеће које има до 10 запослених.

У ЗОР би требало унети и посебно поглавље, наводе послодавци, у којим би се дефинисала права, обавезе и оквири за рад агенција за привремено запошљавање.

Ззенама које су на породилском одсуству требало би омогућити да, на сопствени захтев, раде до четири сата дневно, сматрају у УПС-у.

Они су навели и да је потребно укинути да послодавац даје два дана плаћеног одсуства за добровољно давање крви и одредити код смрти ужег члана породице да то могу бити само родитељи или деца запосленог, а да је максимално могуће добити три дана одсуства уместо садашњих пет. У случају смрти других чланова породице, УПС сматра да одобрење за одсуство мора да издаје послодавац у договору са запосленим.

ЗОР који одређује да се приликом упућивања на рад код другог послодавца, запосленом не могу утврдити мања права него код првобитног послодавца, требало би, према послодавцима мењати.

Како наводе, неопходно је и укидање обавеза издавања и попуњавања радне књижице, јер податке о стажу запослених води Централни регистар обавезног социјалног осигурања који је као институција формиран да преузме базе података РЖО, Фонда ПИО, Пореске управе, НСЗ.

Омбудсман: Реформе не смеју бити на штету сиромашних

Бета

Београд - Заштитник грађана Саша Јанковић поручио је данас, поводом Међународног празника рада 1. маја, да најављене реформе у Србији не смеју да се одразе лоше на положај радника и сиромашних.

"Од нарочите је важности да органи јавне власти никако не допусте да реформе резултирају кршењем радних права и да падну на плећа радника и сиромашнијих слојева становништва", наводи се у саопштењу Јанковића.

Омбудсман је, како се додаје, у више наврата упозоравао да радници остају без правичних накнада за рад и доприноса, на које имају право по Уставу и закону, а иницијативе да држава преузме на себе измиривање обавеза "нису резултирале конкретним корацима".

И даље је велики проблем запошљавање по партијској припадности, које већ годинама оптерећује тржиште рада, доводи до негативне селекције кадрова и угрожава ниво стручности запослених у органима јавне власти, истиче се у саопштењу.

"Заштитнику грађана и ове године стиже велики број притужби које се односе на корупцију или на давање предности при запошљавању људима који имају подршку неке политичке странке", поручио је Јанковић.

Заштитник грађана је подсетио да је Скупштини Србије пре скоро годину дана упутио предлог да се обезбеди боља радно-правна заштита родитеља чија су деца зависна од сталне неге, као и посебне услуге родитељима који не могу да се запосле или су напустили посао да би се бринули о својој деци, али да Скупштина то још увек није разматрала.

Запослени ПИО фонда штрајкују испред Владе Србије

Бета

Београд - Око двеста запослених у Републичком Фонду за пензијско и инвалидско осигурање (ПИО) окупило се данас испред зграде Владе Србије тражећи да им се плате врате на фебруарски ниво.

Председница синдиката запослених у ПИО фонду Љиљана Кремић казала је да им је плата у марту умањена за 30 одсто и да очекују да им се данас обрати саветник премијера Драган Ђоковић.

Кремићева је истакла да синдикати траже измену Уредбе о коефицијентима, како би се омогућило запосленима у ПИО фонду да им се плате не смањују до доношења најављеног закона о платним разредима у јавном сектору.

Она је истакла да протести нису упућени новој влади и новим мерама штедње, већ да се "стара власт неодговорно понашала годину и по дана колико запослени у ПИО фонду траже разговоре".

Кремићева је навела да се обустава рада у филијалама наставља, уз поштовање минимума процеса рада, а да ће о даљим корацима штрајка синдикат одлучивати после разговора са представницима власти.

Штрајкачи носе транспаренте на којима пише "Живот није 30 одсто јефтинији", "А да вама смањимо плате 30 одсто".

Запослени у ПИО фонду започели су штрајк 8. априла, незадовољни одлуком Државне ревизорске институције да им се плате смање за 30 одсто.

Синдикати 1. мај обележавају окупљањем у Београду

Тањуг

Београд - Савез самосталних синдиката Србије и Уједињени грански синдикати "Независност" обележиће Први мај - Међународни празник рада симболичним окупљањем својих чланова и грађана у Београду.

Скуп ће почети у четвртак, 1. маја у 12 сати на Тргу Николе Пашића, а планирана је шетња центром града, како би синдикати указали на сиромаштво, социјалну неправду, угрожена права радника, незапосленост, сапштили су данас организатори првомајске шетње.

Манифестација ће бити завршена на Тргу Славија, полагањем венаца испред споменика Димитрију Туцовићу, оснивачу организованог радничког покрета у Србији и великом борцу за радничка права.

Међународни празник рада обележава се у свету у знак сећања на дан када је 1886. године око 40.000 чикашких радника ступило у штрајк и обуставило рад, тражећи боље услове живота.

Први мај је у Србији први пут обележен 1893. протестним скуповима у Београду.



<http://www.dnevnik.rs/ekonomija/milic-ne-sme-biti-uvodjenja-reda-preko-radnickih-ledja>

Газду не чекају скрштених руку

Вршачки виноградарии прижељкују хитно решавање статуса своје компаније, страхујући од још једне неуспешне приватизације

Вршац – Још једна неуспела приватизација би, вероватно, била кобна за „Вршачке винограде”, имајући у виду да су претходне две, поготову прва, оставиле дубоке трагове у раду ове наше познате компаније, једне од 157 фирми у реструктурирању. За разлику од већине у

поменутој групи, ова вршачка фирма, са око 240 запослених и 1.134 хектара винограда, газду не чека скрштених руку, већ брине о производњи грозђа и вина као сваки добар домаћин. Већ две године „Вршачки виногради” успешно пролазе и својеврсни тест издржљивости: без икакве помоћи државе, искључиво сопственим радом покривају све трошкове, па и позамашне обавезе према држави, од које виноградарци очекују помоћ, макар у виду субвенција. Због статуса фирме у реструктурирању, немају могућности да се кредитно задужеју код банака, па се сналазе како знају и умеју. Већ годину дана ниједна плата запослених, заједно са уплатом пореза и доприноса држави, ни дана није каснила.

Истовремено, овде хвале односе са пословним партнерима, добављачима и купцима и истичу њихово разумевање ситуације.

Упркос жестокој конкуренцији, Вршчани су извоз вина подигли на трећину укупне своје продаје, па тако овдашњу Бахусову капљицу пију: Кинези, Аустралијанци, Канађани, Немци, Аустријанци, Французи, Швајцарци, Чеси, а највише становници Црне Горе, Босне и Херцеговине. Прошле године реализација вина је повећана 31 одсто у односу на претходну годину, а у четири овогодишња месеца тај ниво је скоро задржан, што је прави успех имајући у виду отежане услове.

Решавање „питања газде” је, ипак, ургентно. Ова фирма савесним радом одржава сопствену вредност, и тиме осујећује злу судбину, која је задесила сличне велике виноградарско-винарске компаније у Србији, некада на добром гласу и високо вредноване, а сада само у успоменама. Али, сасвим је неизвесно до када ће ентузијазам запослених трајати. Зато овде страхују од оног што може да се догодили уколико држава, која у овој компанији има 78 одсто капитала, не буде домаћин.

– Продајом вина обезбеђујемо више од милион евра годишње, неопходних за одржавање примарне производње. Рецимо, само берба грозђа, у којој учествује око 550 радника, коштала нас је око 350.000 евра. Хемијска заштита стаје више од 350.000 евра, а ту су и резидба, у којој учествује 250 људи, набавка нафте, резервних делова за механизацију... , каже за „Политику” Дејан Несторов, комерцијални директор, наглашавајући значај фирме за државу и вршачки крај.

Пре неколико дана премијеру Александру Вучићу обратио се Синдикат „Независност” и том приликом подсетио на прву приватизацију 2006. године, када је 70 одсто државног капитала купио конзорцијум домаћих власника. Две и по године касније, приватизација је поништена („купац није испоштовао преузете обавезе”). Овај синдикат се супротставио и другој продаји, кинеској фирми „Гуан Нан”, која је (8. јула прошле године) регистрована у Србији – „само дан уочи објављивања огласа о продаји компаније”.

– И тада смо спречили велику пљачку, у коју су, по свему судећи, умешани и неки високи државни чиновници. Јер, почетна цена на првом јавном надметању, 26. јула прошле године, била је 17,6 милиона евра. Цена у другом кругу пала је на 51 одсто, односно, 8,9 милиона евра, да би у трећем надметању (сва три круга у истом дану), њена вредност била сведена на свега 30 одсто, односно, на око 5,3 милиона евра, каже за наш лист Јон Попов, председник Синдиката „Независност”, наглашавајући да синдикалци и мали акционари, у чијим рукама је 28 одсто акција, нису против приватизације, али јесу за коректну и поштenu продају.

У очекивању нове продаје, урађена је лична карта компаније, и нова процена капитала од 29,5 милиона евра, од чега је нето вредност (без обавеза) око 14 милиона евра. Тренутно је на залихама близу 11 милиона литара вина.

Јовица Даниловић

Милић: Не сме бити увођења реда преко радничких леђа

Празник рада 1. мај у Србији се већ годинама обележава у тешкој економској ситуацији, уз малу производњу и велики број незапослених. Председник Савеза самосталних синдиката Војводине Горан Милић истиче да је стање све теже, а да је положај радника такав да је илузорно говорити да он и постоји.

– Приватизација и транзиција у којима већ годинама живимо узеле су данак, а све то време непрестано смо слушали обећања да ће бити боље – каже Милић. – Нажалост, од тога није било и нема ништа јер се мало радило, а много обећавало па су се уместо обећаних нових радних места, затварали многи производни погони, расла је армија незапослених, посао се све лакше губи, а све теже до њега долази. И годинама је тако, од доласка до одласка – без промена. Али су увек су стизала нова обећања.

*** Шта очекујете у будућности од новоформиране Владе Србије и какав би ефекат планиране промене у области рада могле имати на положај радника?**

– Свакако треба новој Влади Србије дати простора и времена да ради и покаже да ли је спремна и способна да промени садашњу ситуацију. Ипак, ако би се поредиле све досадашње владе од 2000. године до данас, могу рећи да велике разлике нема – све су обећавале бољитак, али ова садашња недвосмислено говори о неолибералном концепту и увођењу реда преко радничких леђа. Да су промене потребне, поштуно је јасно, али сасвим сигурно није добро да у првом плану буде капитал, а да се права радника смањују до нестајања. Сви закони који ће бити промењени – а реч је о сету закона међу којима су они о раду, о штрајку, о приватизацији и о стечају – директно утичу на запослене и њихов положај, наклоњени су капиталу, а људска и радничка права своде на апсолутни минимум па зато сумњам да је планирани пут добар. Напротив, мислим да тај такозвани Тачеровски модел, у којем се социјална права губе, бришу, лош јер, ако су планиране промене усмерене ка гашењу социјалне државе, то није добар пут.

*** Како ће се на број запослених одразити планирано смањење броја радних места у јавном сектору?**

– Није никаква тајна да у јавном сектору постоји вишак запослених и да је то проблем с којим се једном мора суочити. Али треба јасно рећи и да су прекобројни у државним институцијама до радног места дошли по политичкој линији и зато је потпуно оправдана бојазан синдиката да ће без посла остати они који немају политичку залеђину већ само раде свој посао. Што се тиче предузећа у реструктурирању, а њих је 153, која одлуком Уставног суда Србије од 15. маја губе олакшице и помоћ државе, стање ће бити још горе јер их је свега трећина у ситуацији да пронађе стратешког партнера, а осталима се не пише добро. Велика је вероватноћа да ће ускоро у Србији број незапослених бити већи за више од 100.000 људи, што је додатан притисак на целокупну привредну и друштвену ситуацију. То ће отежати иовако веома тежак положај радника, порашће несигурност и све ће се теже живети.

Д. Млађеновић

Цео интервју прочитајте у нашем штампаном издању/троброју за 30. април – 2. мај

РАДНИК

ЕКСКЛУЗИВНО ЗА РАДНИК: Бернадет Сегол, генерална секретарка Европске конфедерације синдиката (ЕКС)

Мерама штедње крше се основна људска права

АУТОР: МАРИЈА КОЈЧИЋ

- У Европи је 26 милиона људи без посла, што је за десет милиона, односно 62 процента више него пре пет година. Седам и по милиона младих нема посао, а ни образовање ни квалификације. Зато Европска конфедерација синдиката поводом овогодишњег Празника рада поручује да је потребно да Европа крене новим путем. Иако лидери ЕУ тврде да морамо да наставимо са строгим политиком штедње, наша првомајска порука гласи да је потребна нова политика да би се бројни учесници протеста у Европи вратили на посао, каже у разговору за Радник Бернадет Сегол, генерална секретарка ЕКС-а.

Госпођа Сегол наглашава да европски грађани готово пет година плаћају високу цену мера штедње и дерегулације, мера које, како указује, нису уродиле плодом, те су смањене плате, пензије, социјална помоћ и јавне услуге.

- Европи је потребан амбициозан план. ЕКС предлаже инвестициони план од два одсто БДП-а ЕУ током следећих десет година и јавне и приватне инвестиције на националном и европском нивоу да би се отворила радна места и остварио раст у одрживим индустријским гранама у будућности, истиче Сегол.

Да ли сте задовољни резултатима досадашњег деловања европских синдиката?

Да ли су протести и штрајкови у бројним европским земљама уродили плодом и шта треба предузети да би се побољшао учинак њихових метода борби?

- Четвртог априла је 50.000 чланова синдиката из свих делова Европе марширало у Бриселу и проговорило једним гласом. Само неколико недеља раније Французи су организовали уличне протесте, у Грчкој се демонстрације редовно одржавају, итд. Криза утиче на све европске грађане и они желе да се њихови гласови чују. Један заједнички слоган уједињује све Европљане, а то је „Стоп мерама штедње“. Демонстрације указују да је потребно да Европа промени курс.

Да ли европски синдикати довољно користе савремене методе комуницирања и организације, као што су друштвене мреже?

- Синдикати, као и друге организације, иду у корак с временом и развојем технологије. Друштвене мреже користимо за комуникацију, као и да бисмо допрели до ширег јавног мњења. ЕКС и многе националне синдикате наћи ћете на Твитеру, Фејсбуку, Јутјубу, Флицкру и другим друштвеним мрежама.

Да ли мислите да су протести грађана на неки начин конкурентни акцијама синдиката?

- Не видим да постоји конкурентност између синдиката и других група грађана - људи се удружују на радном месту, у образовним институцијама, у комшилуку и на многим другим местима да би протестовали због исте врсте проблема - губитка посла, незапослености, смањења плате, пензије, социјалне помоћи, због дерегулације и приватизације. Грађани, без обзира на то да ли су радници, бирачи, студенти, активисти, протестују због различитих аспеката исте политике штедње. Порука је иста - потребна нам је нова политика, нови пут којим треба да крене Европа.

Послодавци и један део власти у Србији сматрају да ће промена Закона о раду, која би омогућила лакше и јефтиније отпуштање радника, резултирати лакшим запошљавањем нових радника и самим тим порастом стопе запослености. Да ли се слажете с тим ставом и да ли слични трендови постоје у ЕУ?

- Нерегуларне реформе закона о раду спроведене су у неколико држава-чланица ЕУ, нарочито у земљама које су примиле пакете помоћи. Те реформе нису резултирале већом стопом запослености. Напротив, на тај начин је повећана стопа незапослености и број несигурних радних места. Међународна тела као што су Међународна организација рада (МОР) и Европски суд за људска права, као и национални уставни судови осудили су неке мере штедње, уз образложење да се њима крше основна људска права. Управо из тог разлога синдикати су у неколико земаља поред демонстрација започели и правне акције против ове дерегулације закона о раду.

Апел уочи избора за ЕП

Избори за Европски парламент и након тога именовање нове Европске комисије пружају Европи прилику да изабере нову путању. ЕКС апелује на бираче да гласају за оне кандидате и владе које ће подржати нову политику, што ће Европу усмерити на пут који је више оријентисан ка социјалним питањима, каже Бернадет Сегол, генерална секретарка Европске конфедерације синдиката.

Порука власима у Србији остаје иста

*** Да ли Србија као кандидат за чланство у Европској унији може да предузме нешто у домену права радника да би повећала шансе за пријем у ЕУ?**

- Да би се придружила ЕУ, Србија мора да поштује основна права (у складу с критеријумима из Копенхагена), као и права радника и одредбе закона ЕУ које су обавезне да поштују све државе-чланице. На састанку у фебруару с тадашњим премијером Србије Ивицом Дачићем, првим потпредседником Владе Александром Вучићем, као и шефицом Преговарачког тима за вођење преговора о приступању Србије ЕУ Тањом Мишчевић истакла сам да социјални дијалог и пуна инклузија синдиката морају да буду важна компоненту цивилног друштва. Социјални дијалог с послодавцима и синдикатима мора да буде део процеса приступања. Процес приступања се не може водити као процес одозго према доле. Такође сам подстакла Владу да унапреди структуре Социјалног савета Србије и учини га функционалним и релевантним.

За заједничку социјалну Европу

АУТОР: ХАЈНЦ АЛБЕРТ ХУТМАХЕР

Фондација Фридрих Еберт (ФЕС) је већ 90 година најстарија и највећа немачка политичка фондација, са око 600 сарадника у свету. Она је политички блиска немачкој социјалној демократији и синдикатима. Већ више од 15 година ФЕС је активна и у Србији, где има две канцеларије.

На почетку свог ангажмана акценат деловања Фондације је стављен на пројектни рад везан за подршку и образовање политичких и друштвених актера. Ово је био неопходан корак за шире прихватање и консолидацију демократских промена у Србији на почетку века.

У духу социјалдемократске традиције Фондација Фридрих Еберт је одувек препознавала јак синдикални покрет као одлучујућу претпоставку развоја транзиционог друштва са социјалном димензијом. Са синдикалним партнерским организацијама се током година развила континуирана и тесна сарадња кроз велики број заједнички организованих активности као што су обуке младих синдикалних активиста, дебате о могућности за повезивање синдиката, подржавање социјалног дијалога на различитим нивоима и у различитим браншама, јачање структура жена и младих у синдикатима, ширење синдикалних тема у медијима и регрутација нових чланова. Ова сарадња се до данас одликује узајамним поверењем и разумевањем. Овај посебан облик „демократске подршке“ остаје и у будућности неизбежан приступ раду Фондације у Србији.

Ипак, са официјелним почетком приступних преговора Србије у јануару 2014. године мења се важан оквир за укупни пројектни рад ФЕС-а у Србији, а тиме и сарадња са синдикатима. ФЕС подржава процес приближавања Србије Европској унији, чиме европске теме долазе и у средиште сарадње са синдикатима. Овде се ради о темама које имају посебну важност и за запослене и за синдикате. Оне граде мост за интензивно разумевање и тешњи дијалог са осталим организацијама запослених у ЕУ. О раду синдиката се данас више не може размишљати само на националном нивоу. Он тражи редован дијалог који превазилази националне границе.

Сарадња Фридрих Еберт фондације са српским синдикатима ће постепено морати да се развије у европски синдикални дијалог. Важан циљ при томе је разумевање о актуелним изазовима и будуће синдикалне стратегије за заједничку „социјалну Европу“.

Од Лондона до Београда

Хајнц Алберт Хутмахер је политиколог, а од октобра 2013 води канцеларију Фондације Фридрих Еберт у Београду. Од 1979 је запослен у Фондацији Фридрих Еберт, најпре као научни сарадник, а онда као руководилац пројекта за координацију нових немачких покрајина. Био је референт у одељењу за западне индустријске земље, као и директор канцеларија Фридрих Еберт фондације у Лондону, Прагу и Будимпешти.

Једина шанса за одрживи опоравак привреде

АУТОР: ИВАНА НИКОЛЕТИЋ

Готово четврт века девастирања индустријске производње у Србији, коју многи аутори ауфемистички називају деиндустријализацијом, још увек није завршено. Епилог је одумирање читавих привредних грана и више од 700.000 незапослених, од којих је велики део дошао из пропалих фабрика. Пред истек рока када, по одлуци Уставног суда, држава престаје да брани предузећа у реструктурирању од поверилаца, судбина 152 фирме је неизвесна, а прогнозе се углавном своде на њихово гашење.

Од готово милион радника, колико је било крајем 80-их година запослено у производњи, данас их је остало мање од 300.000. Ипак, и поред незавидног положаја и тренутка у коме се налазе српска привреда и друштво, стручњаци и синдикати су неподељени у оцени да је не само могуће већ и неопходно хитно оживљавање индустрије, као и да то треба да буде окосница најављених реформи. С друге стране, готово јединствено је и мишљење да се о реиндустријализацији мало говори, а на том плану још мање ради.

- Деиндустријализације у Србији траје и данас и ми смо ту специфичан случај, где четврт века нисмо пронашли начин да се једно алармантно стање реши, каже за Радник Петар Б. Петровић, професор Машинског факултета и члан Академије инжењерских наука Србије. - Стране инвестиције су неопходне, али за то је потребан нови модел приватног и јавног партнерства, који ће бити селективнији по питању улагања државног новца. Није интерес да распродајемо своју радну снагу, јер у томе нема технолошког развоја. Поред тога треба интензивирати поновну градњу домаће индустрије. Новца има, није тачно да га нема, а ресурси су све те фабрике које ми данас називамо теретом, мали број који је преостао и сад је у реструктурирању, па чак и оне које су у стечају. Фабрика као што је ИМТ има енормни потенцијал, савршен производ, очувану технологију, неки кажу застарелу, али у домену производње трактора ништа револуционарно није се десило последњих 25 година. ИМТ је 1988. на свом врхунцу имао годишњи обрт од око 650 милиона немачких марака. Тако је само једна фабрика, која је ангажовала веома обимну структуру коопераната, кроз пул ефекат повлачила целу индустрију за собом, све до примарних грана где је Сартид, који је за производњу оваквог обима морао да испоручује више од стотину хиљада тона челика годишње.

Петровић додаје да Србија има читав низ „импресивних индустријских система са огромном традицијом“, попут Фабрике стакла у Панчеву, комплекса фабрика у Раковици, Прве петолетке, 14. октобра, Фабрике каблова у Јагодини, који би лако могли да се ревитализују, а затим и обнове, уз добро осмишљен проактивни програм државе. - Ти системи би могли врло брзо да апсорбују и велики број радника. ИМТ је имао око 10.000 радника, данас око 800. Ту готово имамо парадоксално стање да на сваког радника долазе по три машине. Ако би подигли производњу на 15 до 20 хиљада трактора годишње, морали би да запосле неколико хиљада нових радника. Али би такође повукли и ИМР, од којих су куповали моторе, и уз неколико стожерних фабрика, тај позитивни домино ефекат би направио иницијални импулс да се

извучемо из мртвила. С друге стране, то би много значило и за наше младе инжењере, који по правилу одлазе из земље, што је немерљива штета за будућност нације, закључује Петровић.

Драган Матић, председник Индустијског синдиката Србије, истиче да предузећа у реструктурирању нису спремна за 14. мај и да ће тај синдикат изаћи пред Владу са захтевом да се рок одложи за пола године, јер је „и више од тог времена изгубљено у предизборним активностима“. Он додаје да треба сменити комплетан менаџмент тих предузећа као најодговорнији.

- Осим кључне потребе да се утврди јасна дијагноза стања, треба направити разлику у третману тих предузећа. Прву групу би чинили велики индустријски системи од стратешког значаја, који су ушли у процес реструктурирања крајем прошлог века по тадашњим критеријумима. Њих нипошто не треба угасити, мада многа од њих, попут Змаја, више не постоје. Остали су „последњи индустријски мохиканци“, њих око 30, који на неке волшебне начине покушавају да преживе. Нека од њих су приватизована више пута, другима је десеткована радна снага, а дугови су им сада нарасли по неколико десетина пута. Међутим, уколико та предузећа не спасимо, индустрија Србије једноставно неће постојати, каже Матић и додаје да тај синдикат има израђене планове реорганизације које ће доставити надлежним министарствима.

Он додаје да ће код друге групе предузећа бити потребно више вештине да се оживе, док су најмалобројнија она која сигурно морају да се угасе, где остаје проблем адекватног збрињавања запослених. Уместо социјалних програма, после којих „радници постају социјални случајеви“, Матић предлаже преквалификацију као и формирање радних фондација као новог вида запошљавања, које раде слично као Национална служба, али су, како тврди, ефикасније.

Тек сваки 24. запослени у производњи

Ранка Савић, председница АСНС, сматра да амбијент на домаћем тржишту, почевши од закона, не даје шансу за развој индустрије. „Тек сваки 24. запослени у Србији је производни радник, који издржава армију оних непроизводних из јавног сектора, пензионера, деце, незапослених, што је поразно. Нисам велики оптимиста да ће скоро доћи до покретања индустријске производње. И ова влада је имала времена да уради многе ствари до сада. Ове изборе доживљавам само као реконструкцију, а ми буџетски обвезници смо за то потрошили 50 милиона евра. Тај новац је могао да буде уложен у неколико предузећа у реструктурирању, као што су ИМТ, ИМР, Фабрика каблова Јагодина, или Јумко Врање, јер сам апсолутно сигурна да она имају перспективу и производе које тржиште тражи.“

Закон о раду биће усвојен у Скупштини Србије до средине јула

Синдикати и послодавци приближили ставове

АУТОР: МИРЈАНА М. МИЛЕНКОВИЋ

Нови закон о раду, нема сумње, биће донет најкасније до средине јула. То је уосталом најавио и премијер Србије Александар Вучић, а и за његово усвајање у Скупштини Србије неће бити проблема, будући да владајућа коалиција може да рачуна на чак 210 посланика. Хоће ли закон

на време бити припремљен, остаје да се види, јер док на једној страни представници Министарства рада и синдиката тврде да је постигнут извештајан напредак у писању закона, докле из Уније послодаваца Србије истичу да напретка нема и да су сви остали на својим позицијама.

- Трипартитна радна група је за протеклих пар месеци постигла запажене резултате и то око најважнијих питања - рад на одређено време, отпремнине, дефинисање критеријума за одређивање минималне зараде, проширено дејство колективних уговора и око услова за давање отказа и правних последица незаконитог отказа. Међутим, није разговарано о оним питањима око којих су се разишли синдикати и бивши министар Радуловић и због којих су прекинути преговори, каже за Данас Зоран Мартиновић, државни секретар у Министарству рада, под чијим окриљем се и одвијају преговори око новог закона. Он каже да је постигнут договор око исплате отпремнине за године проведене код последњег послодавца, али да је и договорена висина отпремнине.

- Предлог је да отпремнина буде једна трећина просечне плате у претходна три месеца, што је било и садашње решење, наводи саговорник Данаса. Радна група је близу договора везаног за рад на одређено време и преовладава став да би он требало да траје 24 месеца, али да би само у изузетним случајевима трајао дуже и то када се ради о замени одсутног радника, када се ради на неком пројекту, или када раднику недостаје пет година до пензије.

- Постоје захтеви и са послодавачке и са синдикалне стране да се унесу још неке измене, али око тога засад није постигнут договор, напомиње Мартиновић. Радна група, према његовим речима, дефинисала је и критеријуме за утврђивање и увођење минималне зараде код послодаваца. Ту постоји несагласност око тога да ли се минимална зарада треба везати за неки јасан параметар и да ли треба да се усклађује са тим параметром, што предлажу синдикати.

Мишљење Министарства рада јесте да треба увести неколико значајних критеријума који ће бити одлучујући приликом преговора о минималној цени рада, а не да се утврђује јасан проценат у односу на неки економски параметар, наводи Мартиновић. Што се проширеног дејства колективног уговора тиче, ту има предлога да се брише та ставка, али се синдикати томе противе.

Љубисав Орбовић, председник Савеза самосталних синдиката Србије, сматра да је Радна група за измене Закона о раду близу договора о кључним тачкама, које су до сада биле предмет спора. Према његовим очекивањима, измене закона би могле да буду усвојене у року од два месеца. Међутим, он остаје при ставу да се измене закона усвајају да би се омогућило лакше отпуштање, а на лакше запошљавање, како то тумаче представници власти и послодаваца. Орбовић очекује да ће синдикати наћи заједничко решење које ће бар бити приближно прихватљиво за све социјалне партнере. Он се нада и да ће радна група имати подршку новог премијера.

Небојша Атанацковић, председник Уније послодаваца Србије, примећује да је доста времена потрошено на препуцавање бившег министра привреде Радуловића и синдиката, да је тачно да су разговори настављени, али договор ни око једне од пет тачака није постигнут.

- Практично је свако остао на својој позицији. Нема договора чак ни о томе где је иначе било сагласности - око исплате отпремнине. Унија је под сугестијом светске послодавачке

организације истакла неке захтеve, да послодавац нема обавезу да плаћа превоз, топли оброк и паузу раднику, на коју он иначе има право. Међутим, нигде у свету пауза није на терет послодавца, већ је то приватна ствар самих запослених, каже Атанацковић и додаје да свет не познаје ни плаћање минулог рада, што је код нас стварност која се плаћа 0,4 одсто по години стажа. Он сматра да радно законодавство морамо да начинимо тако да радници буду плаћени за рад, а не да се нерадници награђују.

Колективни уговори

- Министарство рада предлаже да колективни уговори обавезују само потписнике, а не да се проширују и на оне послодавце који нису учествовали у преговорима и нису чланови удружења послодавца. Договорили смо се и око разлога за престанак радног односа, а то је, пре свега, повреда радне дисциплине, али остаје отворено питање правних последица за незаконито дати отказ о коме одлучују судови, наводи члан радне групе из Министарства рада и додаје да радна група није уопште разговарала о питањима која су била актуелна у децембру - о накнади за плаћено одсуство, висини минулог рада, агенцијама за запошљавање и низу других питања.

Уступци и ланчана реакција

На питање може ли Унија послодавца да попусти у неком сегменту, Небојша Атанацковић каже да вероватно све стране могу да начине уступке, али да ће то изазвати ланчане реакције и негодовања струковних организација. „Ми нисмо сами, већ заступамо интересе свих представника страних инвеститора, нашу Привредну комору, америчку... Ми желимо доношење закона који ће бити препознатљив за стране инвеститоре. Верујем да ће на крају, без обзира на наша неслагања у радној групи, влада и ресорно министарство пресудити какав нам закон о раду треба.

Шта синдикати очекују од нове владе и скупштине и како ће се борити за своја права

Сиротиња ће „боловати“ због економских реформи

АУТОР: ЉИЉАНА БУКВИЋ

Са никад мање оптимизма у синдикалним редовима дочекано је састављање нове владе. По много чему она ће бити слична оној старој, која за радничка права претходних година није учинила бог зна шта, а синдикални лидери с неповерењем ишчекују прве потезе из Немањине - како ли ће решити проблем предузећа у реструктурирању, хоће ли коначно саставити закон о раду и кога ће поткачити нове болне реформе о којима толико прича нови премијер Александар Вучић.

Радничке идеје у Скупштини Србије браниће само један посланик синдиката Слога у редовима ДС-а, али како је опозиција у огромној мањини, свесни су да на ту чињеницу не могу много да се ослоне. Сад сви синдикати чекају да нови надлежни министри, пре свих Александар Вулин као министар рада, и Душан Вујовић, коме је припала привреда, загреју фотеље и саслушају

глас народа, односно њихове изасланике у синдикалним централама. У Савезу самосталних синдиката Србије не очекују да ће ико у новом сазиву владе да се бори за права радника.

- Премијер је најавио да ће разговарати са синдикатима, тако да ћемо видети шта ће од тога бити. Најављена су нека решења, али верујем да ће на крају синдикати поново сами морати да се боре за своја права, каже за Радник председник СССС Љубисав Орбовић. Доста тога, сматра он, зависиће и од новог министра рада Александра Вулина.

- Зависи какав ће он став да заузме, не смемо заборавити да је он левичар, истиче Орбовић. У СССС, напомиње наш саговорник, спремни су за разговоре са свима, као и на компромисе и за договоре са свима онима који буду имали слуха за радничке захтеве.

Председница Асоцијације слободних и независних синдиката Ранка Савић каже за Радник да није поборница експерата на министарским местима и да те функције треба да буду резервисане за људе из политике, јер само они који имају политичку подршку могу да прогурају неке идеје.

- Свака част експертима, али они треба да буду саветници министрима, јер без политичке подршке нема ни фактора неопходних за подизање индустрије, односно нема помака. Са експертима се досад нисмо прославили, напомиње Савићева. АСНС је у прошлом сазиву био део парламента захваљујући сарадњи са ЛДП-ом. Међутим, партија Чеде Јовановића на изборима у марту није успела да пређе цензус.

- Ми ћемо се свакако обратити посланичким групама јер сарадња синдиката и парламента мора да постоји. Глас радника мора да се чује, истиче председница АСНС.

Ништа добро од нове владе не очекују ни у редовима УГС Слога.

- Десило се нешто што није још од Милошевића. Чак ни тада. Једна партија има већину у парламенту, незамисливо је то да неко има двотрећинску већину и да још укључује ситне партије и политичаре у власт. То је за мене бежање од одговорности, истиче председник Слоге Жељко Веселиновић. Ова власт, каже он, најављује болне реформе, само што оне неће бити болне за бизнисмене, политичаре или тајкуне, већ за сиротињу.

- Они ће да плате ту цену, преко леђа сиротиње ће се сломити те реформе. Мислим да ће то онда отрезнити људе, када схвате да те промене подразумевају смањење плата и пензија, напомиње Веселиновић. Први тест за нову власт биће предузећа у реструктурирању јер се врло брзо може десити да 50.000 до 60.000 остане на улици. Никада у последњих 15 година нисам био овакав песимиста. Имамо ситуацију да решења за предузећа у реструктурирању нема већ годину дана, тако да ће се све то завршити највероватније тиме да ће сви отићи у стечај, напомиње Веселиновић.

- Ми смо били и бићемо опозиција свакој власти. Били смо опозиција ДС, а сада смо СНС. Имамо једног посланика и трудићемо се да заједно поправимо ситуацију са законима. Међутим, бојим се да смо сви заједно немоћни да било шта учинимо. Ево, кад је требало да се гласа за укидање солидарног пореза, што је ДС предложио, амандман је одбијен, истиче Веселиновић.

Он је свестан да опозиција у парламенту у оваквом саставу тешко може да учини било шта више и зато ће овај синдикат наставити прошлогодишњу борбу као део Српског синдикалног

фронта. То што су они подржали Ђиласа, а сарадници у Фронту из Индустијског синдиката Тадићеву НДС, Веселиновић тврди да то неће утицати на њихову заједничку борбу.

Ко на кога рачуна

- Ових дана имамо састанак у Синдикалном фронту. Постоји могућност да нам се још неки прикључе, иако знамо да ће бити тешко и да нећемо успети нешто круцијално да променимо, ми настављамо заједничку борбу, напомиње Жељко Веселиновић из Слоге. У тој борби они никако не рачунају на „други фронт“ у ком су Савез самосталних синдиката и УГС Независност.

Прва „проба“ стрпљења након 15. маја

Нова влада имаће тежак задатак да поправи ситуацију у којој је домаћа привреда, али и незавидну позицију у којој се налази велики део „радничке класе“. Можда најтежи задатак већ на старту за нову поставу у Немањиној биће коначно усвајање закона о раду и решавање проблема предузећа у реструктурирању. Управо то је била главна и једина тема састанка који је у Сава центру АСНС организовао у среду. „Биће ово прва провера одлучности и спремности државе да реши проблеме запослених у 153 предузећа у реструктурирању. Да им каже да је 14. мај, када престаје државна заштита ових фирми од поверилаца, крај за све или није. И шта могу да очекују“, рекла је Ранка Савић најављујући овај догађај.

Крајња десница и синдикати уочи избора за Европски парламент

Ширењем страха против „Новог пута“

АУТОР: МИЛОШ МИТРОВИЋ

Да економска криза може довести до раста популарности националистичких и популистичких политичких странака, добро је познато. Једна од последњих вести, у том смислу, јесте прошле недеље покренута кампања, уочи избора за Европски парламент (ЕП) од 22. до 25. маја, Независне партије Велике Британије (УКИП) уз поруку „Они долазе да узму ваш посао“. Ко „долази“? Радници, наравно, и то из других држава ЕУ, да у Британији легално живе и раде.

На једном билборду приказан је грађевински радник како тражи промене, уз наслов „ЕУ политика на делу“. На другом стоји да 26 милиона људи у ЕУ тражи посао, а бирачима је постављено питање: „А чији посао они гањају?“.

Иако очекивани успех крајње деснице на изборима за ЕП неће бити толики - према последњим проценама највећи број посланичких места освојиће Европска народна партија (215 од 751) и Социјалдемократе (209) - да им донесе одлучујући утицај, за синдикате њихов успон свакако није добра вест. Ако ни због чега другог, зато што се крајња десница не разуме претерано у економију, а са онима који се разумеју из идеолошких разлога не може да сарађује. Једини који би могли подржати заокрет - од строге штедње ка запошљавању и одрживом развоју - што је основа „новог пута за Европу“ Европске конфедерације синдиката (ЕКС) јесу Европски социјалисти, Уједињена левица и Зелени.

План ЕКС-а подразумева отварање 11 милиона радних места широм ЕУ у наредних десет година. У ту сврху годишње би, сугеришу синдикалци, требало издвајати два одсто европског БДП-а, односно 260 милијарди евра. „Одјеке такве политике налазимо у манифестима Европских социјалиста, Уједињене левнице и Зелених“, рекао је уочи протеста ЕТУЦ против штедње одржаних почетком априла у Бриселу Овен Тудор, шеф сектора за сарадњу са ЕУ и међународне односе британског Конгреса синдиката (ТУЦ).

„Већина Европљана тражи економска решења током економске кризе, а партије крајње деснице немају добро елаборисане и убедљиве економске програме. Оне углавном траже неекономска решења за економске проблеме каква су антиимигрантска и антиевропска прича“, рекао је за бугарски сајт новините.цом Кас Муде, професор у Школи за јавне и међународне послове на Универзитету Џорџија. Он, међутим, као економски некомпетентне означава и партије популистичке левнице, каква је Сириза Алексиса Ципраса, према последњим истраживањима најпопуларнија странка у Грчкој. „Сириза профитира због настале комбинације потпуне економске пропасти, домаће (грчке) политичке неспособности и спољне економске и политичке доминације“, сматра Муде.

Иако Алексис Ципрас, како је недавно за Еуобзервер коментарисао политиколог Јоргос Цогопулос, код куће води рат против штедње, а на европском плану води помирљивију политику надајући се да би могао постати наредни грчки премијер, управо он предводи листу Уједињене левнице на изборима за ЕП.

На протестима одржаним 12. априла у Паризу против економских мера реконструисане француске владе, Ципрас је био раме уз раме са Пјером Лореном, вођом француских комуниста, и Жан Лик Меланшоном, лидером Партије левнице. Организатори демонстрација, са којих је председнику Франсоа Оланду упућена порука против штедње и повећања пореза, те да би као социјалиста требало да буде на страни запослених, осим левичарских странака били су и француски синдикати.

Изузев кризе, очекивани добар резултат крајње деснице на изборима за ЕП који би јој омогућио да први пут формира сопствену парламентарну групу, подстиче и неповерење у ЕУ због имиграционе политике, коју неки „староседеоци“ сматрају благом, и уверење да Брисел од националних држава „отима“ превелики део суверенитета. Како год, широм Европске уније ничу нове групе крајње деснице, а старе јачају и јачају међусобну сарадњу.

Ројтерс је, примера ради, у свом истраживању пронашао везе између више од десет странака крајње деснице у земљама бившег источног лагера. У срцу те мреже је мађарски екстремистички - а према многим још и фашистички и антисемитски - Јобик, који је на изборима за мађарски парламент 6. априла освојио 20,54 одсто гласова, пет одсто више него четири године раније.

Не спорећи да економска криза погодује расту крајње десних група, професор европске политике и етнополитике на Универзитету Упсала Василис Пецинис управо на примеру Јобика истиче да том расту умногоме доприноси и „култивација политичке културе национализма у ширем друштву.“

„Овакве патологије не могу бити анализирани искључиво на основу политичке економије и једностраног нагласка на економску кризу“, истиче Пецинис подастирући своју тврдњу чињеницом да је националистичка реторика већ дуго део мејнстрим политике у Мађарској,

посебно наглашавање „тријанонске неправде“, те подсећајући да премијер Виктор Орбан посеже за националним сентиментима говорећи о ЕУ и ММФ-у.

Навала на Брисел

Била криза пресудна или не, крајња десница се на изборима за ЕП нада најбољем. Француски Национални фронт могао би да освоји 24 одсто гласова, испред десничарске Уније за народни покрет бившег председника Саркозија (22 одсто гласова) и владајуће Социјалистичке партије (20 одсто). У Аустрији већина анкета показује да ће Слободарска партија (ФПО) освојити најмање 20 одсто гласова, а екстремисти из холандске Партије слободе (ПВВ) 17 одсто, пренела је Бета прошле недеље. Партија Финаца, према анкетама, има подршку 18 одсто бирача и на трећем је месту у тој земљи, а Јобик очекује 21 одсто. Екстремно десничарске странке у Бугарској и Шведској такође би могле да уђу у ЕП.

Радници нису рушили Јануковича

„Слаба страна Мајдана (трга у Кијеву, синонима „револуције“ против свргнутог украјинског председника Јануковича) било је недовољно учешће синдиката и радничке класе. Само пет до седам одсто учесника Мајдана могу бити бројани као радници“, наводи портал воркерслиберту.орг додајући, ипак, да су „антиауторитарна и демократска левица“ и Савез слободних синдиката Украјине подржали побуну. „Али нико у Кијеву није показао интересовање да агитује у фирмама и институцијама са великим бројем запослених нити да шири протест на радничку класу. Позив синдиката на политички генерални штрајк није имао одјека.“

Утицај друштвених мрежа на организовање акција и протеста

Огледало синдикалне (не)организованости

АУТОР: БОЈАН ЦВЕЈИЋ

У свету, али и у региону са последњим примером у Босни и Херцеговини, друштвене мреже све више имају утицаја на организовање социјалних протеста и покретање различитих друштвених група. На Фејсбуку и Твитеру незадовољне групе размењују мишљења, организују протестна окупљања, револуције, позивају на акције... У Србији, међутим, такав вид организовања још није довољно развијен да би се уопште могло и узети у разматрање мерење утицаја социјалних мрежа и интернета. То не раде ефикасно ни саме синдикалне организације, а камоли неорганизоване групе, односно појединци истих ставова.

За почетак, сами синдикати, сматрају поједини, нису толико организовани ни у традиционалним формама комуникације, а друштвене мреже само су показатељ синдикалне (не)организованости у Србији. Ипак, они кажу да се труде, „шерују“ редовно своје позиве и апеле, али чини се да им то баш и не полази за руком. Или барем тако не изгледа. С друге стране, стручњаци сматрају да се друштвене мреже код нас, иначе, не користе у довољној мери за активизам грађана, већ их већина користи за сасвим тривијалне ствари, међу којима самопромоција.

Социолог Срећко Михаиловић истиче за Радник да синдикати веома слабо користе друштвене мреже, али и да је веома низак ниво сајтова синдикалних централа. Према његовим речима, то колико користе социјалне мреже и какви су им сајтови прави је показатељ стања синдикализма у нас. Њихови сајтови су, додаје, неактивни, неажурни и прилично празни, „част изузецима“.

- Присутност синдиката на друштвеним мрежама индикатор је слабости самих синдиката. Они су немоћни и слаби, а слабе су и везе између синдикалног чланства и синдикалног руководства. То све слабо функционише. Синдикални руководиоци правдају се тиме да постоји одсуство заинтересованости чланства за такав вид комуникације. Не верујем да је то тачно. Већина оних који су учлањени у синдикате су запослени у јавном сектору, просечно и изнадпросечно образовани, те не верујем да они не знају и не желе да користе интернет, напомиње Михаиловић.

Стручњак за нове медије и сарадник у настави на Факултету политичких наука Марко Недељковић објашњава за Радник да треба разликовати утицај друштвених мрежа на популарност, без обзира на то да ли се ради о неком садржају, личности, компанији или производу, и утицај на активизам грађана. У првом случају су, каже он, практично довољни само кликови корисника да би говорили о неком утицају, а о томе најбоље сведоче особе и садржаји који никада без друштвених мрежа не би доспели у медије и „заслужили“ пажњу јавности.

- С друге стране је утицај на активизам грађана, а то подразумева утицај на њихово организовање, протесте и конкретне акције, чији је крајњи циљ нека промена набоље. Ту више није довољан само клик, већ је неопходно да се нека минимална акција у виртуелној сфери преточи у много озбиљнију акцију у стварном свету. У Србији је за сада много видљивији утицај друштвених мрежа на популарност него на грађански активизам, па ће групе које се боре за промене упориште још морати да траже у стварном, а не виртуелном свету, наводи Недељковић.

Утицај друштвених мрежа на организовање грађана, протесте и синдикате у Србији, према оцени Недељковића, за сада је врло ограничен „јер смо као нација постали помало апатични и лењи.“

- О томе најбоље сведоче примери група које су на друштвеним мрежама окупљале више десетина хиљада чланова, а када дође време за окупљања и акције у стварном свету, одазове се најчешће тек неколико десетина или у најбољем случају неколико стотина њих, додаје наш саговорник.

С друге стране, председница Секције младих Савеза самосталних синдиката Србије Бојана Бијеловић Босанац објашњава за Радник да се друштвене мреже користе све више за информисање чланства и шире јавности о синдикалним ставовима, појединачним активностима и њиховим циљевима, као и за размену мишљења.

- У току синдикалне борбе у Србији, на пример, против измена Закона о раду друштвене мреже су интензивније него раније биле платформа за дискусију и окупљање заинтересованих и чланства на скуповима, трибинама и другим акцијама. Вођена је својеврсна кампања за информисање јавности путем видео-снимака, инфографика и других инструмената. Кампања и умрежавање истовремено су довели и до приближавања синдиката и цивилног сектора, па и повезивања и стратешких партнерстава, истиче Бијеловић Босанац.

Она додаје да су и протести радника појединих предузећа детаљно пренети, праћени, па и подржавани преко Фејсбука због тога што радници не могу преко штампаних и електронских медија да представе своје проблеме. Преко друштвених мрежа синдикати постају доступни и онима који нису чланови, а могу добити одговоре на конкретна питања и успоставити директну комуникацију, оцењује наша саговорница.

- Због блокаде у медијима све више синдиката и синдикалних организација присутно је на мрежама како би информације учинили доступним ширем кругу. И даље је већи број младих синдикалаца свакодневно присутан на друштвеним мрежама, ту им се информације могу учинити доступним у слободно време, стога им се на овај начин приближавају одлуке и ставови о важним питањима. Ипак, друштвене мреже уз све своје предности не могу заменити живу реч, стога се најзначајније повезивање, умрежавање и јачање синдикалних идеја одвија управо кроз активности објављене на мрежама, наглашава Бијеловић Босанац.

Комуникација са регионом

„Преко друштвених мрежа комуницира се и са синдикатима у региону, Европи и свету, пружа подршка, потписују петиције и размењују искуства. У региону бивше Југославије на друштвеним мрежама посебно су активни Савез самосталних синдиката Хрватске и Савез слободних синдиката Словеније, који су већи број учесника на протестима и активностима организовали управо комуницирањем преко профила на Фејсбуку“, наводи Бојана Бијеловић Босанац, председница Секције младих СССС.

Може ли пензиона реформа да укључи и проблем бившег и садашњег власништва ПИО фонда

Пензионерска имовина под „старатељством“

АУТОР: РУЖА ЂИРКОВИЋ

Има најмање месец дана како Министарство привреде није у стању да одговори на више него једноставно питање листа Данас, овог пута и додатка Радник: уколико компанија Енергопројект холдинг има добит, коме припада део те добити по основу 9,4 одсто акција које, и према тврдњи тог министарства, суштински припадају Републичком фонду за инвалидско и пензијско осигурање, а формално Републици Србији?

Мук може да значи само једно: дивиденде припадају Републици Србији, дакле, формалном власнику, а на штету Фонда за инвалидско и пензијско осигурање. Тај фонд, тврди његов садашњи менаџмент, није имао избора кад је на закључак Владе Србије из 2010. године своје власништво у Енергопројекту без накнаде пренео на Републику Србију, која се тим закључком, као јединим доказом, обавезала да ће новац од продаје тих 9,4 одсто преbacити Фонду, кад их прода. Дотад пензионерских 9,4 одсто јачају власничку позицију Републике Србије у органима управљања Енергопројекта, за шта Фонд ПИО плаћа губитком права на дивиденду. Пошто му је право и на директно и на посредно управљање том имовином одузимано сваким следећим законом, који се тиме бавио, све више.

Свим законима о приватизацији до оног из 2001. године, наиме, Фонду ПИО је припадало око 10 одсто капитала сваке приватизоване фирме, али не и право учешћа у управљања њоме, не и право да је прода, не и право да одлучи да ли ће и када ће да је прода или испод које цене не жели да је прода. Законом из 2001. Фонд више не добија удео од 10 одсто капитала у приватизованом предузећу него 10 одсто приватизационих прихода. У име фонда уделе продаје прво Акцијски фонд, па Агенција за приватизацију, а од 2010. године Фонд нема ни представнике у управним одборима тих институција које његовом имовином слободно располажу. Тако да Фонд појма нема ни у колико још фирми има власништво, како те фирме послују и да ли остварују дивиденду - и дивиденда му се уплаћују без навођења из које фирме потиче. Зашто је Фонд тако развлашћен?

- Зато што је превладала рутина, све је рађено стихијски, модел није логички затворен, да се наводно не би даље развијала администрација, дато је Акцијском фонду да продаје акције Фонда ПИО, каже за Радник професор Миодраг Зеџ.

- Решења су извлечена из ранијих стечених права и у свим законима о приватизацији од онога Анте Марковића до сада важећег тражила се равнотежа између радника, државе и пензионера. Закон Анте Марковића био је заснован на теорији минулог рада, и ту су превладали радници, код закона Зорана Ђинђића превладала је држава, а код Милошевићевог закона СПС, који је тада стекао своју имовину, тврди професор Зеџ, и додаје да Фонду није дато право на управљање јер се полазило од става да су „они пасивни, некомпетентни власници и да им интереси неће бити исти са интересима оних који су унутра, да ће долазити у сукоб са онима изнутра.“ Он наводи и да се у радној групи за доношење закона залагао да се Фонду бар доделе приоритетне акције и одреди неки фиксни принос. „Али, онда је избачен аргумент: шта ако нема добити?“

Александар Влаховић, садашњи председник Савеза економиста Србије, као сарадник Економског института и као министар за приватизацију у Влади Зорана Ђинђића учествовао је у већини домаћих приватизационих процеса, а на питање зашто је одлучено да се удео Фонда ПИО у приватизованим фирмама мора продати уместо да то власништво буде корен будућег претварања тог фонда у капитални фонд, одговара:

- Тако је одлучено из милион разлога. Прво, ни онда ни сада немамо развијено тржиште капитала, а Фонд би имао мањинско власништво расуто у великом броју компанија у којима не би могао да утиче на одлучивање. Да би такво власништво функционисало, потребно је да и сам Фонд и фирме у којима има власништво буду на берзи.

И Влаховић је имао један предлог који није прихваћен, а баш сада је врло актуелан:

- Предлагао сам да се Фонду ПИО уместо 10 одсто приватизационих прихода да већинско власништво у великим јавним предузећима, да се, рецимо, Телеком корпоративизује, да се Фонд на тај начин рекапитализује или да се то уради преко давања дела грађевинског земљишта у власништво Фонду. Или враћањем Фонду бањских и климатских лечилишта у која је улагао свој новац. Да се пре тога реструктурирају јавна предузећа и паралелно ради пензијска реформа. Али није било времена да се то одради до краја, мада је то и даље једно од решења. Јер, чиме иначе да рекапитализујеш Фонд ПИО, пита Влаховић.

Он не може да да прецизан одговор на питање зашто је Фонду ПИО одузето право да слободно управља уделом од 10 одсто у приватизованим предузећима.

- Један од разлога је био тај што би то било у супротности са принципом да желимо да градимо приватни сектор, а Фонд је посматран као државна институција. А против управљања мањинским државним власништвом, поред других актера, била је и Светска банка.

Како преузети РХ центре и бање

Једна од Влаховићевих идеја је ипак остварена. После судских поступака Фонду ПИО је враћено власништво у шест рехабилитационих центара и бањских лечилишта, међу којима су „Здрављак“ у Сокобањи, „Чигота“ на Златибору, „Меркур“ у Врњачкој Бањи, „Жубор“ у Куршумлијској бањи, део Новопазарске бање, али тек ту настају проблеми. Поступци за повраћај власништва на још десетак рехабилитационих центара и бањских лечилишта су у току. Међутим, Фонд не зна како би стварно преузео управу над поново задобијеним власништвом. Саговорници Данаса на различитим функцијама у самом Фонду ПИО не могу да се сложе око тога да ли су проблем само паре, или би проблем пара био лако решен да није кадровских и организационих проблема.

Наши радници још увек сањају „љубиће“

АУТОР: СРЕЂКО МИХАИЛОВИЋ

Прошло шест недеља од избора, старијима се чини ко четири године, а младима ко да је јуче било. Избори прошли а данас све тако исто, а тако различито; тако старо и тако познато; тако ново упаковано, заводи и данас, као и онда, пре шест недеља. Чекамо реформе. Лудим већ од најаве. Лудим од реформљубаца и реформотвораца када експертски тврде да у овом тренутку у нас нема (економских, друштвених) промена које ће повећати профит макар једне особе, а да се притом не смањи плата барем једног запосленог.

Добили смо шта смо тражили. Добили смо председника владе, експозе, министре, владу... Да ли ће они радити на општу ползу рода сербског или за отечество или на ползу свих грађана или за профит оних неколико постотака који су и до сада „газдовали“ Србијом из визуре својих џепова? Иус фруенди је и даље ексклузивно, уосталом као и до сада.

Ако којим случајем има двојби око тога у чију корист ће радити нова власт, не треба се двојити око тога ко ће сносити трошкове! Питање има смисла уколико је тачно да друштвено благостање не постоји без користи појединца. Дакле, каже Парето критеријум, друштвено благостање расте ако расте благостање барем једног појединца у датом друштву. Ваљда је у томе квака (Квака 22, Џозеф Хелер). Не баш једног човека, има их неколико или тек мало више. А остали? Остали треба да буду задовољни јер расте друштвено благостање! Можда је губитничка квака у захтеву за праведном расподелом благостања. Бивало је тога! Неки се сећају, неки су заборавили, неки неће да признају, а четврти су млади да би се сећали.

Па како ће нам бити? Види ли се после избора, експозеа и нове владе? Радници се и даље надају бољем капитализму и добрим газдама. Незапослени се и даље надају послу, запослени да ће задржати посао, а пензионисани радници да ће добијати пензије. Шта да се ради када је банално по правилу истинито, нада је неуништива тврдио је и Данило Киш, мада у „љубићима“ ипак умире, али последња. Наши радници сањају „љубиће“, а српски неолиберали сањају да се Маргарет Тачер преметнула у водећег српског политичара!

А постоје три разлога за узалудност наде у бољитак:

1) Генерално, држава је у крњој приватној својини (Гамс) капиталиста, а крња је јер, да опет злоупотребим професора Гамса из његове расправе о друштвеној својини, „јер не садржи битну компоненту приватне својине - одговорност предметима своје својине“. Капиталисти су, дакле, неодговорни према држави иако је она у њиховом власништву. Хоћу рећи да се Гамсово схватање друштвене својине као крње приватне својине може применити на државу као крњу приватну својину владајуће класе. Упрошћено до краја, капиталисти се руководе максимом: Узимати а не давати, или барем давати - што мање. Држава као кумова слама или буре без дна, ко ће га знати!

2) Наша државна машина још некако ради. Покварена је, али не толико да начисто стане. То што има довољно горива, не значи много. Сагоревање не даје очекиване резултате. Да би се са таквом машином заиста нешто урадило, мора да иде на генералку. Наша садашња држава је машина која не ради ефикасно ни за своје власнике, ни са своје возаче, а камоли за нас које, кобајаги, сервисира. После евентуалне генералке, радиће барем за оне у чијим је рукама и у чијем је власништву. И таква држава је боља од постојеће којом се не да руководити. Час крене, час стане, час напред, час назад, час лево, час десно... Генералка подразумева успостављање институција наспрам политичке својевоље, укидање партократије и политичког волонтаризма, поштовање закона, минималну слогу о државној машини, ограничење алавих профитера... Ако тога нема, онда ништа!

3) Транзициони губитници нису у стању да зауставе своје губитништво. Напротив, гласају за наставак пропадања. Нико их у томе не спречава, или да их барем успори...

Ипак се надам: Таман када сам дизао руке од сваке наде, чух да је премијер Вучић, после избора нове владе, приредио коктел за посланике, министре, представнике дипломатског кора и верских заједница, госте и новинаре, и то све платио из свог џепа. Па како да се човек не нада!

Аутор је социолог

Како су културни радници од друштвене елите постали социјално угрожена категорија

Слободни уметници губе основна права

АУТОР: МАРИЈА КРТИНИЋ

Није ништа ново када се каже да је култура током последњих деценија занемарена у Србији. Политичке странке и нове владе потпуно су занемариле културу као важан сегмент нашег друштва. Временом су уметници и културни радници од друштвене елите, какав су статус имали у нека срећнија времена, постали социјално угрожена категорија.

Годинама уназад самостални уметници имају проблем да остваре своја законом загарантована права. За њих око 1.800, према Закону о култури, доприносе за пензијско и здравствено осигурање (најниже могуће) требало би да плаћају градске власти, а највише Београд, јер у њему живи више од 90 одсто стваралаца са овим статусом. Ипак, уплате редовно касне, па на њихова врата стижу опомене због дуговања од Пореске управе, где се каже да уколико не изврше уплату у року од пет дана, дуг ће бити наплаћен са њихових рачуна, продајом покретне

или непокретне имовине или запленом готовог новца. Међутим, чак и када дође до закаснеле уплате, на леђима самосталних уметника остају камате - дуг који је држава сама према себи направила. На овај проблем у јавности је први скренуо пажњу редитељ и народни посланик СПС Срђан Драгојевић, начинивши изузетак у парламенту причом о култури.

- Током претходне деценије владајућа каста радне људе у Србији није третирали као људска бића, већ као отпад и колатералну штету лоповске транзиције. Зашто би уметнике третирали другачије? Уметници су у њиховим очима били само бројеви и решења којима се примењивало, служила су само за куповину социјалног мира и времена, те су слободни уметници спали на категорију најнижих доприноса, а њихов број је увећан без икаквих критеријума који су некада били веома строги, објашњава Драгојевић за Радник. Како каже, он се неће залагати за то да иједна особа у статусу слободног уметника изгуби могућност да обезбеди лечење себи и својој деци.

- Зајтевају да критеријум остваривања статуса самосталног уметника у будућности буде много строжи и реалнији. За то да локалне самоуправе буду дужне да уплаћују доприносе, те да се растерети буџет Београда. Већина слободних уметника је пријављена у Београду, иако у њему не живе, баш због тог игнорантског става локалних самоуправа. Залагају се и за то да се самосталним уметницима отпишу камате због кашњења уплата доприноса. За разна тајкунска и губиташка предузећа држава је отписивала ове камате, а одједном је проблем да се исто уради са каматама неколико стотина уметника који живе испод границе достојанства, наглашава редитељ.

Према речима Душка Паунковића, преводиоца и председника Националног савета за културу држава већ дуго шаље поруку грађанима да култура није важна.

- То се дешава зато што државни челници немају ни културне потребе ни свест о потенцијалу културе, а надлежно министарство се не бори за њу. Деведесетих је култури нанета непоправљива штета. Шунд је постао државна политика и помешани су појмови забаве и културе. Држава је својим немаром довела у немогућ положај самосталне уметнике, основне произвођаче уметности. Уметници нису само изгубили углед који уживају у другим земљама, већ и основна права. Немају здравствену заштиту, а у пензију одлазе с примањима која вређају људско достојанство, сматра Паунковић. Он напомиње да држава, која показује крајњи немар према уметницима, редовно измирује своје обавезе према свештеницима, те да се може закључити да је Србији потребна религија, али не култура, „као у средњем веку, када је владајућа класа системски онемогућавала описмењавање становништва“.

Књижевница Јелена Ленголд недавно је у Српском књижевном друштву, које међу својим члановима има око 20 самосталних уметника, казала да је због неуплаћених доприноса Пореска управа терети за више од 1.000 евра дуга, укључујући и камате, те да држава на тај начин третира писце као криминалце и пореске дужнике.

- Ово што се последњих година дешава са урушавањем угледа уметника, и то од стране власти и појединих новинара, ова незванична хајка на сваки динар који би требало да заврши код неког културног радника - видим пре свега као једно љигаво и популистичко увлачење најнижем слоју, истиче Ленголд. Она каже и да се намерно избегава прецизно информисање јавности о чињеницама, већ се оставља неки неодређени утисак да уметници траже нешто што им не припада, или нешто што је више од онога што има такозвани обичан свет.

Драгојевић пак напомиње да великим драмским, филмским и телевизијским ауторима и уметницима „оваква државна милостиња не би ни била потребна само да им се омогући логична и свуда у Европи присутна обавеза електронских медија да им се исплаћују тантијеме за репризе“.

- Зашто би музичари и композитори то право остваривали већ деценијама, а не и познати глумци, сценаристи и редитељи? Верујем да би 20 одсто новца који се слива Рателу и РРА било сасвим довољно за ове обавезе. Што се других тиче, јесам за националне пензије - срамота је једне државе да своје велике оперске певаче, балетске прваке, сликаре, књижевнике и преводиоце осуди на минималне пензије. То што постоји одијум у јавности против тога, не тиче ме се. Политичари су дужни да своје бираче образују а не да им се улагују, објашњава Драгојевић.

Једноставно решење

Према речима Душка Паунковића, делимично решење за самосталне уметнике врло је једноставно - држава треба да измирује своје обавезе према њима. „Влада може да донесе уредбу о отпису дуга, који је ионако дуг државе према самој себи. Неопходно је висину основице повећати бар на ниво просечне плате. Али право решење лежи у промени односа према култури. А та промена мора бити иницирана са врха државе“.

http://www.danas.rs/danasrs/ekonomija/zbog_sive_zone_budzet_gubi_700_miliona_dinara.4.html?news_id=280701

Конференција “Индустрија игара на срећу и порески систем Србије” у Данас конференс центру

Због сиве зоне буџет губи 700 милиона динара

АУТОР: Г. ВЛАОВИЋ

Београд - Илегално клађење у Србији представља велики проблем и због тога Пореска управа у сарадњи са полицијом контролише ту област. Поднето је 77 захтева за контролу 220 локација за које се сумња да се на њима обавља илегално коцкање.

У потпуности је обрађено 45 захтева и поднето је укупно 38 кривичних пријава што представља забрињавајући податак – изјавио је јуче Дејан Стојановић, помоћник директора Пореске управе, сектор за мењачке и девизне послове и игре на срећу Министарства финансија на конференцији “Индустрија игара на срећу и порески систем Србије” у организацији Данас конференс центра.

Он је истакао да је буџет Србије у 2013. години од игара на срећу приходовао 4,8 милијарди динара, а да због постојања сиве зоне годишње губи 700 милиона динара. Иако је закон о додели дозвола за рад онлајн кладионица донет 2011. године, а подзаконски акти 2012. још увек није додељена ниједна дозвола, али је Стојановић најавио да ће министар финансија Лазар Крстић у понедељак потписати техничка упутства о томе. Стојановић није могао да обелодани колико је буџет изгубио због тога што до данас није издата ниједна дозвола али је

рекао да предвиђена месечна накнада “он лајн” приређивача клађења износи најмање 10.000 евра.

- Са дозволом у Србији тренутно послују два казина, 62 приређивача игара на срећу на аутоматима, који поседују 21.597 слот-машина. Легално послује и 19 кладионичара са 1.469 уплатних места, док Државна лутрија Србије има монопол на класичне игре на срећу - рекао је Стојановић и додао да ће ове године бити уведено праћење “он лајн” игара електронским надзором а почетком 2015. очекује се електронски надзор и у спортским кладионицама.

Председник фудбалске Заједнице клубова Суперлиге Звездан Терзић истакао је да по закону 40 одсто буџетских прихода добијених од игара на срећу припада спорту.

- Оно што нас боли јесте што се ниједан једини динар не враћа фудбалу иако фудбалски клубови генеришу већи део тих прихода. Наиме, приходи од игара на срећу сливају се у Министарство финансија које 19 одсто даје Министарству омладине и спорта, али се одатле ништа не прослеђује фудбалским клубовима. Ту неправду је потребно исправити, обезбедити другачију расподелу како би и професионални фудбалски клубови могли да рачунају на средства на шта имају пуно право јер се зараде кладионица остварују управо захваљујући фудбалским утакмицама - нагласио је Терзић.

Он је прецизирао да се из фонда који приређивачи игара на срећу дају држави, Министарству спорта годишње припадне 400 милиона динара. Не постоји директна веза прихода од спортске прогнозе и клађења на утакмице и спорта, закон је развој спорта сврстао у сва остала удружења која треба помагати, није одредио начин улагања прихода за конкретне циљеве у спорту.

- Због тога заједница фудбалских клубова предлаже да приходи од спортске прогнозе и клађења на утакмице у целости иду у развој спорта, и да њихову расподелу контролишу спортске организације - образложио је Терзић.

Смолвуд: Европско тржиште игара на срећу тешко је 50 милијарди евра

- Највећи проблем српског тржишта је раст сиве зоне у области клађења која се процењује на 30 до 40 одсто . Елиминација сиве зоне је веома важна јер би буџетски приходи у Србији на тај начин постали већи. Примера ради, у Србији су буџетски приходи од игара на срећу прошле године износили око 45 милиона евра, док је Словачка исте године приходовала 130 милиона евра - истакао је Томас Смолвуд, генерални директор компаније ПланетВин 365 која послује у Србији и другим европским земљама. Према његовим речима, вредност европског тржишта игара на срећу износи више од 50 милијарди евра. Смолвуд је поздравио настојање државе да регулише сиву зону у тој области, као и то што усваја законе везано за "он лајн" игре на срећу.